

7

UMO-säätiön toiminnan kehittämistä koskeva selvitys

Pöydälle 04.06.2018

HEL 2018-005595 T 00 01 06

Päätösehdotus

A

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää merkitä tiedoksi UMO-säätiön ajankohtaiskatsauksen ja säätiötä koskevan selvityksen.

B

Lisäksi konsernijaosto päättää kehottaa UMO-säätiö sr:n hallitusta

- muuttamaan säätiön sääntöjä niin, että säätiön hallituksessa on vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä,
- laatimaan säätiölle vahvan, taiteelliseen ytimeen perustuvan strategian sekä selvittämään säätiön nimen muuttamisen Helsinki Jazz Orkestraksi,
- selvittämään viimeistään syksyn 2018 aikana säätiön ylläpitämän orkesterin rakenteen joustavammaksi muuttamisen mahdollisuudet sekä niiden vaikutukset säätiön talouteen muun muassa valtionosuusvaikutukset huomioon ottaen,
- ottamaan toimintansa kehittämisessä huomioon muut selvitysraportissa esitetyt toimenpide-ehdotukset, mukaan lukien valtuuskunnan perustaminen, siltä osin kuin ne ovat säätiön kannalta perusteltuja.

Samalla konsernijaosto päättää kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa valmistelemaan yhteistyössä kaupunginkanslian sekä UMO-säätiö sr:n kanssa useampivuotisen tavoiteohjelman säätiön talouden tasapainottamiseksi ja ulkoisen rahoitusosuuden lisäämiseksi sekä selvittämään mahdollisuuksia UMO:n käytön lisäämiseen kaupungin edustus- ja muissa tilaisuuksissa.

Esittelijän perustelut

UMO-säätiö

Helsingin kaupunkikonserniin kuuluva UMO-säätiö sr:n tarkoituksena on kulttuurin, kuten säveltaiteen tunnetuksi tekeminen kotimaiselle ja

ulkomaiselle yleisölle sekä orkesteritoiminnan kehittäminen ja edistäminen.

Säätiö toteuttaa tarkoitustaan ylläpitämällä orkesteria, järjestämällä konsertteja ja kulttuuritapahtumia, tekemällä musiikkitalenteita, harjoittamalla musiikkikasvatusta sekä ylläpitämällä ja kartuttamalla nuotistoja. Orkesterin ylläpidon tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton tavoittaminen. Orkesteri, jota säätiö ylläpitää, on helsinkiläinen jazziin ja uuteen rytmimusiikkiin keskittyvä ammattilaisorkesteri UMO – Uuden Musiikin Orkesteri.

Toiminnassaan UMO on vahvasti sitoutunut Helsingin kaupungin kulttuuristrategiaan tarjoamalla kaupunkilaisille monipuolista kulttuurista sisältöä, kohdentamalla toimintaansa laajasti eri kaupunginosiin ja kohderyhmille sekä toimimalla kaupungin kulttuurisen vetovoiman vahvistajana.

Säätiön sääntöjen mukaan kaupunki nimeää kaikki säätiön hallituksen jäsenet.

UMO - Uuden musiikin orkesteri

UMO on maan ainoa täysipäiväinen big band -muotoinen, valtionosuutta saava jazz-orkesteri. Sen ylläpito on tunnustus jazz-musiikin tärkeydelle suomalaisessa musiikkikentässä. Tässä mielessä se rinnastuu sinfoniaorkestereihin, mutta poikkeaa niistä ainokaisasemansa takia. Vakiintunut kokoonpano yhdistettynä säännölliseen freelancer-yhteistyöhön säteilee jazz-kenttään omaa orkesteria laajemmin.

YLE-radiointien ja -taltiointien ansiosta UMolla on merkitystä myös valtakunnallisesti, minkä lisäksi se tekee aktiivista yhteistyötä alan oppilaitosten Pop & Jazz opiston ja Sibelius-Akatemian Jazzmusiikin aineryhmän kanssa. UMolla on myös kansainvälisiä yhteyksiä, mutta näitä potentiaaleja ei resurssien niukkuuden takia ole viime vuosina pystytty täysimääräisesti hyödyntämään.

Erityisasemansa takia UMolla on iso vastuu sekä oman toimintansa laadun ylläpitämisestä ja kehittämisestä että roolistaan koko maan jazz-kentässä.

Strategiansa mukaan Helsinki on tapahtumakaupunki, millä perusteella se haluaa edelleen profiloitua myös jazz-kaupunkina. Kaupunkikonserniin kuuluvan ja kaupungin keskeisesti rahoittaman UMon tulevaisuuden turvaaminen ja säätiön nykyistä laajempi käyttäminen kaupungin omien intressien mukaisesti ovat tässä keskeisiä elementtejä.

UMO-säätiötä koskeva selvitys

UMOn kokonaistilanteen ja pitkäaikaisten taloudellisten ongelmien selvittämiseksi käynnistettiin kaupunginkanslian sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteinen UMO-säätiötä koskeva selvitys. Liitteenä on selvitystyön yhteydessä ulkopuolisella asiantuntijalla teetetty laaja raportti säätiön toiminnan kehittämistä. Selvityksen tukena on käytetty myös UMO-säätiön toimitusjohtajan asiantuntemusta.

Selvitysraportin mukaan UMon toiminnan turvaaminen edellyttää orkesterin talouden, hallinnon ja ydintoiminnan kehittämistä tavalla, jossa kaikki elementit tukevat toisiaan. Osa tarvittavista päätöksistä voidaan tehdä kaupungin tasolla, osa säätiössä hallituksen toimesta.

UMO-säätiön strategia sekä hallituksen kokoonpano

Kehitystyön pohjaksi säätiöllä tulee olla selkeä strategia, joka perustuu musiikkiin työn ytimenä ja orkesterin vahvuuksien nykyistä laajempaan hyödyntämiseen. Tavoitteena tulee olla sekä taiteellisen tason nosto että talouden tasapainotus.

Säätiön ylläpitämän orkesterin nimi tulisi kansainvälistä käytäntöä noudattaen muuttaa muotoon Helsinki Jazz Orchestra, josta käy ilmi "omistajan" ja kotipaikkakunnan nimi. Osan UMon toiminnan kehittämistä on tarkoituksenmukaista pyrkiä hyödyntämään orkesteria nykyistä enemmän myös kaupungin omissa tilaisuuksissa. Tätä kehityssuuntaa voidaan toteuttaa esimerkiksi vuosittaisilla yhteistoimintasopimuksilla.

Säätiön hallinto ja tukipalvelut tarvitsevat omaksi tuekseen selkiytetyn päätöksentekojärjestelmän sekä laajapohjaisemman hallituksen ja nykyistä pitkäjänteisemmät hallituskaudet. Säätiön hallituksen osaamis- pohjan laajentamiseksi on tarpeen kasvattaa hallituksen kokoa, jotta sinne voidaan nimetä nykyisten jäsenten ohella kaksi uutta kaupunkikonsernin ulkopuolista henkilöä, joilla on vahva toimialan ja/tai talouden asiantuntemus. Hallituksen laajentaminen edellyttää muodollisesti säätiön sääntöjen muuttamista.

Sääntömuutoksen jälkeen konsernijaosto nimeää uudet jäsenet säätiön hallitukseen. Jatkossa on tarkoituksenmukaista pyrkiä siihen, että kaikki säätiön hallituksen jäsenet eivät käytännössä vaihdu samanaikaisesti, vaikka toimikaudet muodollisesti päättyvätkin joka toinen vuosi koko hallituksen osalta kaupungin konserniohjeiden mukaisesti.

Valtuuskunta

Selvitysraportissa ehdotetun uuden säätiölain mukaisen valtuuskunnan perustaminen säätiölle tukee uudentyyppisen aseman hakemista orkesterille sekä vahvistaa sen verkottumista ja varainhankintaa. Valtuuskuntaan tulisi kutsua eri aloja edustavia henkilöitä. Uuden säätiölain

18.6.2018

mukaan valtuuskunnalla ei ole päätösvaltaa eikä sillä ole roolia säätiön sisäisessä valvonnassa. Valtuuskunnan asiantuntemusta voitaisiin kuitenkin hyödyntää tarvittaessa myös asioiden valmistelemissa säätiön hallitukselle esimerkiksi erilaisten toimikuntien muodossa.

Rakenteelliset ratkaisut ja joustavuuden lisääminen

Talouden pysyvä ja vaikuttava vakauttaminen sekä toiminnan vaikuttavuuden lisäämistä edistävä joustavuus edellyttävät orkesterissa rakenteellisia ratkaisuja. Tehdyn selvityksen perusteella tärkein tällainen päätös on UMON ja vapaan kentän välisen liikkuvuuden lisääminen ja sen mahdollistama resurssien vapauttaminen esimerkiksi markkinoinnin lisäämiseen. Muiden selvitysraportissa esitettyjen toimenpiteiden taloudellinen vaikutus on kokonaisuudessaan pieni.

UMOn ja vapaan kentän välisen liikkuvuuden lisäämiseksi selvityksessä on kaksi vaihtoehtoista toteuttamistapaa: vakituisen muusikkotyön osa-aikaistaminen tai vakanssien määräaikaistaminen.

Selvitysraportissa kuvataan osa-aikaistamisen mallina 3 + 3 kuukautta -malli, jossa UMO:n vakituisesti palkatut muusikot työskentelisivät vuosittain kaksi kolmen kuukauden kautta orkesterissa. Vastaava toimintamalli on esimerkiksi The Danish Radio Big Bandilla. Lisäksi osan UMO:n toimiston töistä voisi jakaa muusikoille. Osa-aikaistamisen myötä vapautuvaa rahoitusta voisi kohdistaa selvitysraportissa kuvattujen toimenpide-ehdotusten kustannuksiin ja osan voisi käyttää UMO:n toiminnan strategiaan painopisteisiin, muun muassa kantaesityksiin, kansainväliseen toimintaan ja yleisötyöhön.

Vakanssien määräaikaistamisvaihtoehdossa UMolla voisi jatkossa olla viiden vuoden määräaikaisia pestejä, joihin haettaisiin koesoitolla. Sopimusosapuolet arvioisivat neljännen vuoden jälkeen molemminpuolista halukkuutta kahden vuoden jatkokauteen. Pestit täytettäisiin sitä mukaan, miten virkoja vapautuu. Lisäksi UMO:ssa voisi olla myös freelancer-pestejä. Näin UMO:n rakenne olisi joustavampi henkilökierron kautta, mikä tiivistäisi entisestään UMO:n siteitä kotimaiseen jazzkenttään.

Selvitysraportissa esitetyistä vaihtoehtoista osa-aikaistamisen vaikutukset olisivat suuremmat ja nopeammat, mutta tällaisella muutoksilla olisi todennäköisesti vaikutusta UMON saamaan valtionosuuteen. Muutosta on vaikea arvioida etukäteen esittävän taiteen valtionosuusuudistuksen keskeneräisyyden takia.

Säätiön ja orkesterin toiminnallisen joustavuuden lisääminen mahdollistaisi sellaiset muutokset, jotka parantavat orkesterin kokonaistilannetta talous mukaan luettuna. Tästä syystä säätiön hallituksen tulee selvittää

18.6.2018

selvitysraportin mukaisen orkesterin rakenteen joustavuuden lisäämisen vaikutukset säätiön toimintaan, sen saamaan valtionosuuteen sekä säätiön taloudelliseen asemaan tulevina vuosina.

Muut toiminnan kehittämistä koskevat ehdotukset

Liitteenä olevassa selvitysraportissa on esitetty useita ehdotuksia orkesterin taiteellisen laadun nostamiseksi ja kansainvälisyyden lisäämiseksi. Näihin ehdotuksiin liittyvät toimenpiteet ovat säätiön sisäisiä asioita, joista sen tulee päättää itse tarvittavan valmistelun jälkeen. Kaupunki haluaa määräysvallan käyttäjänä luoda omilla päätöksillään toteuttamismahdollisuudet tälle säätiön toiminnan kehittämiseksi.

Lopuksi

Hallintosäännön 8 luvun 3 §:n mukaan konsernijaosto päättää muun muassa toimiohjeiden antamisesta kaupunkia eri yhteisöissä edustavalle kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin, silloin kun kyseessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia. Tehtyyn selvitykseen liittyen UMO-säätiön hallituksen jäsenille annettavat toimiohjeet tulee antaa konsernijaoston päätöksellä.

UMO-säätiön toiminnanjohtaja Eeva Pirkkala antaa säätiötä koskevan suullisen ajankohtaiskatsauksen konsernijaoston kokouksessa. Kokouksessa on läsnä myös hallituksen puheenjohtaja Toni Paussu. Lisäksi kulttuurijohtaja Tuula Haavisto antaa suullisen katsauksen UMO-säätiötä koskevasta selvityksestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Stuba Nikula, kulttuuripalvelupäällikkö, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Liitteet

1 Loppuraportti

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
UMO-säätiö sr

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus
Liite 1

Tiedoksi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kaupunginkanslia